

ایران می‌تواند جلوی وقت‌کشی آمریکا را بگیرد؟

زیرو بوم عملکرد ۱۰۰ روزه وزارت نفت

گروه اقتصاد، خبرگزاری رسمی دولت روز شنبه، ۲۲ آبان، گزارشی از عملکرد صدروزه وزارت نفت منتشر کرده است. انتشار گزارش صدروزه عملکرد دولت سنتی است که دولت‌ها در ایران به آن عمل کرده‌اند و اکنون هنگام بررسی عملکرد...

- صفحه ۵

یکشنبه ۲۳ آبان ۱۴۰۰ • ۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۳ • ۱۴ نوامبر ۲۰۲۱

تترها

در انتظار سخنگو

محمدعلی ابطیحی؛ سخنگویی دولت یک امر فرعی نیست

صفحه ۲

دسترسی به اطلاعات محرمانه ضمانت خروج مسئولان فاسد!

صفحه ۲

گفت‌وگو با صباح زنگنه

امارات در کدام زمین بازی می‌کند؟

صفحه ۴

محمدباقر نوبخت و شأن ما!

صفحه ۱۱

توصیه به سیاست‌مدارانی که به زبان خارجی مسلط نیستند

آقایان فارسی حرف بزنید

صفحه ۳

گفت‌وگو با حسین معززینیا

موجی که متوجه اصغر فرهادی شده است

صفحه ۶

بازتاب

اتهام‌زنی به سد چم شیر

از روی علم است یا فاجعه ناآگاهی

محمدحسن صالح‌نیا

کارشناس فنی سد و نیروگاه چمشیر

ضمن احترام به دغدغه‌های زیست‌محیطی و آگاهی از اهمیت فراوان موضوع محیط زیست و تقدیر از فعالیت‌های فعالان دخیل در این امر مهم (فعالان آگاه و متخصص) مطالبی تحت عنوان «سد چمشیر فاجعه‌ای بدتر از گنبد» در روزنامه محترم «شرق» به چاپ رسیده و در پلتفرم‌های مختلف فضای مجازی تکثیر شده که مطالعه چندباره آن، تنها و تنها زمینه دست‌سردی و تاسف‌فغانان حوزه مهندسی و دانشگاهی را فراهم می‌نماید. از گیاه‌شناس متخصصی که در زمینه تخصص خود از قرار فعالیت‌های ارزشمندی انجام داده، انتظار نمی‌رود که بر اساس گفت‌وگوی کوتاهی با فردی مجهول‌الاهویه و رؤیت مستنداتی که حاضر به تحویل و ارائه آنها نیست (برخلاف عرف شخصیت‌های دانشگاهی که هیچ مطلبی را بدون ذکر مرجع در مقاله خود درج نمی‌کنند) و به‌دنبال گشت‌زنی احتمالا چندساعته، نتیجه‌گیری کند که نتایج ۲۷ سال مطالعه زمین‌شناسی و منابع آب و... انجام‌شده توسط بخش عمده‌ای از بضاعت علمی کشور شامل بیش از هفت مؤسسه بزرگ دانشگاهی و مهندسی مشاور (ازجمله مؤسسه تحقیقات آب دانشگاه محل کار ایشان)، اشتباه بوده و طی دو روز مانند فیثاغورس (احتمالا منظور نگارنده مقاله ارشمیدس بوده باشد!) با فریاد «یافتم! یافتم» چیزی‌ها را در مراحل پایانی اجرای طرح درآید که کلیه یافته‌های مستند و علمی‌ای سده تلاش این گروه بزرگ علمی با تخصص‌های متعدد و مختلف را به‌سادگی زیر سؤال ببرد، بدون اینکه حداقل مستندات نهایی یکی از این مجموعه‌ها را مطالعه کند یا حتی با کارشناسان مرتبط آنها گفت‌وگویی داشته باشد. روش دلسوزانه و خیرخواهانه این‌بود که درصورتی‌که یافته جدید فنی (نه موارد مطروحه در مقاله) وجود داشت که مستند بود، به‌طور منطقی و خارج از میاهوی فضای مجازی با ارکان کارشناسی طرح در میان گذاشته می‌شد و در صورت عدم اقعان کارشناسی از راه‌های دیگر عمل می‌شد. لذا منطقی‌تر به نظر می‌رسد که به‌جای پاسخ به موارد غیرفنی و اتهامات مندرج در مقاله مذکور، به اختصار درخصوص سد چمشیر که احداث آن رسماً در سال ۱۳۸۷ (نه آن‌گونه که در مقاله ذکر شده ۱۳۹۳) آغاز گردیده، در پاسخ به مواردی که در فضای مجازی و اجتماعی در اذهان مخاطبین شریف و اهل تحقیق ایجاد شده، در قالب پرسش‌های پاسخ‌های ذیل تئور کرد:

ادامه در صفحه ۴

با وجود افزایش قیمت دلار و شکستن رکورد در بازار:

کاهش قیمت دلار در راه است؟

بی میلی دولت برای اصلاح تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی؟

صفحه ۵

راه سوم استراتژی ناتمام

زنده‌یاد فیرچی به کدام گفتمان فکری تعلق داشت؟

نعمت احمدی: «فیرچی» اتحاد بین تجدد و دین‌سالاری را فراهم کرد

صفحه ۳

یادداشت

وزیری که صلاحیت فنی ندارد!

رحیم عبادی*

کشوراست؟ چگونه رئیس‌جمهور محترم و نمایندگان مجلس مجاب خواهند شد که اداره بزرگ‌ترین نهاد آموزشی کشور را که بیش از ۱۵ میلیون دانش‌آموز تحت مدیریت دارد به کسی واگذار کنند که حتی شرایط احراز مدیریت یک مدرسه را ندارد؟

۴- آموزش‌وپرورش امروز با معضلات و بحران‌های جدی مواجه است؛ مسائلی که به‌دلیل فقدان اهتمام دولت‌ها و مجالس‌گذشته به مسائل مزمن و تا حدودی غیرقابل‌حل بدل شده است، از قبیل معضلات کیفیت آموزش، ترک تحصیل حدود ۹۵۰ هزار نفر، کاهش کیفیت مدارس دولتی، تنوع احترام به ایشان، کمترین تناسبی با ادعاها و انتظارات وعده‌ده‌شده ندارد از جمله:

۱- براساس آیین‌نامه اجرایی انتصاب مدیران مدارس مصوبه اخیر جلسه ۹۹۷ شورای عالی آموزش‌وپرورش مورخ ۱۴۰۰/۴/۲۸ افرادی می‌توانند به‌عنوان مدیر مدرسه انتخاب شوند که علاوه بر سه صلاحیت عمومی، تخصصی و حرفه‌ای قابل سنجش و مدرک کارشناسی ارشد مرتبط با مدیریت آموزشی حداقل باید هشت سال سابقه کار آموزشی که سه سال آن در سمت معاونت در دوره تحصیلی در مدرسه باشد داشته است؛ بنابراین اگر ایشان برای مدیریت مدرسه پیشنهاد شود، براساس آیین‌نامه مصوب شورای عالی آموزش‌وپرورش شرایط احراز حتی مدیریت یک مدرسه را ندارد.

۲- بنا بر راهبردهای امام و رهبری مسئله آموزش‌وپرورش مسئله اول در جمهوری اسلامی است. از سوی دیگر نهاد آموزش‌وپرورش مهم‌ترین نهاد تعلیم و تربیتی کشور است و مسائل اصلی و اول در کشور نیازمند آدم‌های باتجربه، دانا، توانا و راهبردی است. چگونه می‌توان سرنوشت راهبردی‌ترین مسئله کشور و راهبری بزرگ‌ترین نهاد تعلیم‌وتربیتی ایران را به افراد کم‌تجربه و مبتدی سپرد؟

۳- وزارت آموزش‌وپرورش از حیث کمی

یادداشت

برنامه دوساله خوزستان و چند ابهام

احسان هوشمند

طرح‌های فاضلابی، اشتغال‌زایی، کانال‌های سیل‌بر، راه‌ها و... از جمله محورهای اساسی این برنامه دوساله توسعه خوزستان هستند و افزود مجموع پروژه‌هایی که به تصویب شورای برنامه‌ریزی استان رسیده و برای سایر مراحل به هیئت وزیران ارسال خواهد شد، به اعتباری بالغ بر ۵۰ هزار میلیاردتومان و چهارهزار میلیاردتومان تسهیلات بانکی کم‌بهره نیاز دارند. اقدام اخیر شورای برنامه‌ریزی استان خوزستان برای تدوین برنامه‌ای کوتاه‌مدت برای رفع راه‌آی از مسائل و مشکلات استان خوزستان را باید به فال نیک گرفت؛ چراکه بخشی از مسائل استان ناشی از خلا جدی اقدامات برنامه‌محور است که خسارات و هزینه‌های قابل‌توجهی بر محیط زیست و ساختار اقتصادی و اجتماعی استان وارد کرده است. ۱- اگرچه تدوین برنامه دوساله اقدامی مثبت است اما مشخص نیست تدوین این برنامه ماحصل چه مطالعات مقدماتی و کارشناسی است. نسبت این برنامه با برنامه بعدی توسعه کشور نیز با مهم‌ترین قطب‌های انرژی، آب صنعتی، کشاورزی و خدمات کشور به‌شمار می‌رود. مرزی‌بودن خوزستان و همسایگی با کشور عراق و خلیج فارس هم بر اهمیت اقتصادی و استراتژیک این استان افزوده است. البته این مختصات طبیعی موجب شده تا در این استان شاهد نفوذ جدی بخش دولتی در ارکان اقتصادی باشیم. یعنی استان خوزستان از نظر اقتصادی دولتی‌ترین استان کشور محسوب می‌شود. با این‌همه متأسفانه ظرفیت و توان استان خوزستان شاهد چالش‌های توسعه‌ای، ناموزونی و ناپایداری توسعه‌ای عمیقی است. این شرایط موجب شده تا سرمایه اجتماعی و همچنین تاب‌آوری اجتماعی در این استان تحت تأثیر این شرایط قرار گیرد. معادله چندمجهولی چالش‌های توسعه‌استان خوزستان موجب هدررفت سرمایه‌های بزرگی از کشور و استان شده است. دبیر شورای عالی امنیت ملی، دبیر قبلی مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری، معاون اداری رئیس‌جمهوری، سخنگوی شورای نگهبان و شمار دیگری از چهره‌های کشوری و لشکری بخشی از خوزستانی‌های شاغل در مناصب عالی جمهوری اسلامی هستند. البته لازم به یادآوری است که بخشی از نزدیکان این خوزستانی‌های قدرتمند نیز در استان خوزستان در مصادر اداری و به‌کار اشتغال دارند. رئیس‌سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خوزستان در اواخر مهرماه اعلام کرد که در چهارمین نشست شورای برنامه‌ریزی استان خوزستان برنامه دوسالانه توسعه استان به تصویب رسید. وی تأکید کرد که طرح‌های آب‌سانی،

۲- یکی از مهم‌ترین مسائل استان خوزستان به تخریب زیست‌بوم و محیط زیست استان از جمله موضوع تالاب‌های استان و خشکاندن این تالاب‌ها مربوط می‌شود. مشخص نیست توجه به اقلیم و مسائل زیست‌محیطی در برنامه تدوین‌شده چه جایگاهی دارد؟

۳- عدم انتشار برنامه مصوب‌شده موجب می‌شود تا دولت از دریافت نظرات مشفقانه و کارشناسی اهل فن و علاقه‌مندان به توسعه این استان محروم شود و فضای رسانه‌ای از گفت‌وگو درباره این برنامه‌کنار زده شود و بدین‌ترتیب ضعیف‌ها و قوت‌های احتمالی مورد توجه کارشناسی قرار نگیرد.

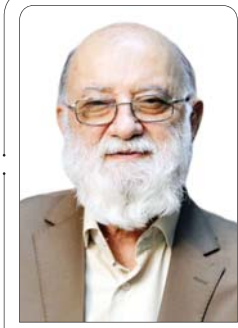
۴- شاخص‌های توسعه در بخش‌هایی از استان

بازنگری در قانون خانه‌باغ

نسخه سوم چمران برای باغات تهران

گروه جامعه، هفته‌گذشته رئیس شورای شهر تهران از بازنگری در قانون خانه‌باغ خبر داد؛ مصوبه‌ای که در شورای پنجم جایگزین مصوبه موسوم به برج‌باغ شد. در این جلسه سروری تقد‌های واردشده به مصوبه برج‌باغ را سیاسی توصیف کرد...

- صفحه ۹

سرمقاله

گشایش عرصه سیاسی عمومی

کیومرث اشترینان

حزب یک کارگاه تولید قدرت است؛ تولید قدرت از طریق تبدیل نیازهای اجتماعی به پدیده‌ای سیاسی. تصمیم‌گیری درباره نیازها و مشکلات اجتماعی مانند کرونا، کیفیت خودروی ساخت داخل، ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی، اداره بیمارستان‌ها، افزایش جمعیت و... تصمیم‌گیری‌های سیاسی است و در حیطه دانش‌های تخصصی مانند پزشکی، مهندسی، اقتصادی و... محدود نمی‌شود. استراتژی‌های هر حزب می‌تواند کنش سیاسی‌اش را فاعلانه یا منفعلانه کند. نگاه‌های انتظامی (ایجاد انتظام سیاسی)، حکومتی، هدایتی، تبلیغاتی یا اجتماعی به احزاب می‌تواند کارکردشان را تحت‌تأثیر قرار دهد. نوع نگاه ما به حزب حتی می‌تواند فقه سیاسی و به‌طور مشخص فقه حزب را آن‌گونه که در آثار مرحوم دکتر فیرچی مشاهده می‌کنیم، جهت‌دهی کند و البته گاه می‌تواند فقه

حزب را نیز به اعوجاج و انحراف بکشاند. کارکرد اصلی حزب این است که نسبت به هر «امر اجتماعی» نوعی «خودآگاهی سیاسی» پدید آورد. یک پدیده موجود در جامعه مثلاً «آسیب محیط‌زیستی»، «کار زنان و کودکان»، «جمعیت»، «تولیدمثل و سقط‌جنین» و... توسط احزاب سیاسی از شکل ساده و فردی خود به در می‌آید و از عرصه‌های ظاهراً خصوصی به عرصه قدرت راه می‌یابد. حزب به «خودآگاهی نسبت به قدرت خویشستن» و ساخت قدرت به مثابه یک مصنوع می‌پردازد. حزب یک کارگاه تولید قدرت است. مثلاً با اتصال زنان خانه‌دار به یکدیگر و ایجاد خودآگاهی قدرت در آنان، فعالیت‌هایشان را نوعی مقابله با نظام سرمایه‌داری و «تجربه‌های تجاری تغذیه (فست‌فود)» تلقی کرده‌اند. به عبارتی تلاش کرده‌اند تا مثلاً برای زنان خانه‌دار این خودآگاهی را پدید آورند که آشنی‌ریزبانگی یک قدرت اجتماعی ضدسرمایه‌داری پدید می‌آورد. به عنوان مثالی آشنا در ایران می‌توان به تلفات جانی و مالی ناشی از کیفیت خودرو اشاره کرد که می‌تواند توسط احزاب به یک خودآگاهی سیاسی تبدیل شود و آن را در چارچوب قدرت مدیران شرکت‌ها و «زراندوزی» آنان به «قیمت‌جان مردم» تلقی کند و آن را به عرصه عمومی درآورد و عرصه‌ای سیاسی برای آن بگشاید تا موضوع مبارزات مدنی، مبارزات انتخاباتی، تصمیم‌گیری دولتی یا حتی کشمکش‌های خیابانی قرار گیرد. تعریفی که از حزب در اینجا اراده می‌کنیم، شاید متفاوت از آنچه تاکنون مطرح شده است، باشد و آن عبارت است از کارکرد حزب به‌مثابه تولیدکننده قدرت، به‌مثابه «مولد صورتبندی‌های قدرت اجتماعی»، به مثابه ایجادکننده خودآگاهی جمعی از منافع فردی و سیاسی‌کننده این منافع. حزب کارگاه است؛ کارکردی که در میان احزاب ما به حاشیه رفته است. حزب اگر بخواهد نقش «تولید قدرت سیاسی» ایفا کند، فراتر از مناسبات موجود می‌رود و نقشی کاملاً فاعلانه می‌یابد. حزب نباید جای نهادهای دیگر اجتماعی مانند دانشگاه‌ها، اندیشکده‌های سیاسی یا سازمان‌های تبلیغاتی را بگیرد. «تولید قدرت سیاسی» اصلی‌ترین وظیفه یک حزب است. هدف حزب در درجه نخست این نیست که راه‌حلی برای مشکلات سیاسی کشور ارائه کند بلکه این وظیفه درجه دوم آن است که البته دست‌انورد مفیدی است. در نتیجه تصریح کارکرد حزب در این چشم‌انداز چنین است.

۱- تبدیل یک امر شخصی به امر عمومی
۲- ایجاد خودآگاهی عمومی قدرت
۳- انتقال آن به عرصه عمومی
۴- تبدیل آن به یک مسئله سیاسی

۵- واردکردن آن در چرخه سیاست‌گذاری. اینها مراحلی است که یک حزب (با تأکید بر عرصه سیاست‌گذاری) می‌تواند در گشایش عرصه سیاسی طی کند. یعنی یک حزب زمین بازی سیاسی را گسترده می‌کند. اینها کارکردهای یک حزب سیاسی است که البته سیاسی‌بودن را در بطن و متن خود دارد. این رویکرد حزب را به‌صورت فاعلانه‌ای می‌بیند و نه یک پدیده تبعی و بی‌رو قدرت. حزب اگر فقط از منظر نظم سیاسی، از منظر کارکردهای درون «گردور»‌های رسمی قدرت، از منظر ثبات سیاسی حلقه‌هایی خاص از حکومت یا تبلیغ یک ایدئولوژی خاص نگریده شود، می‌تواند صرفاً در چارچوب وضع موجود و طفیلی قدرت‌های مسلط عمل کند. البته ما منکر این نیستیم که حزب باید کارکرد ثبات‌بخش به نظام سیاسی و به جامعه سیاسی داشته باشد؛ درواقع از منظر جدیدی هم که ما گشوده‌ایم، چنین کارکردی متغی نیست. اما چشم‌انداز حزب به‌مثابه «مولد قدرت‌های نوپدید اجتماعی»، پایداری اجتماعی-سیاسی (sustainability) را بیشتر فراهم می‌کند.

ادامه در صفحه ۴